

ДО ПИТАННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ ВАТ «УКРТЕЛЕКОМ»

Розглянуто проблеми інвестиційної привабливості ВАТ «Укртелеком» в умовах його підготовки до приватизації.

Ключові слова: конкурентоспроможність, інвестиційна привабливість, приватизація, зв'язок.

Електрозв'язок в Україні є однією з найважливіших і пріоритетних галузей, яка покликана задовольняти потреби споживачів, органів державної влади, місцевого самоврядування, оборони й безпеки держави у засобах і послугах електричного зв'язку. Зв'язок здійснює специфічну фінансово-господарську діяльність, яка є кінцевим корисним ефектом передачі чи приймання інформації на будь-які відстані у формі послуги. Тому побудова моделі приватизації найбільшого оператора галузі електрозв'язку, яким на сьогодні є ВАТ «Укртелеком» є не тільки актуальною, але і вкрай необхідною.

Ряд економістів [1-3] у розробці моделі приватизації стратегічних підприємств робить основний наголос на пошук промислового інвестора, при цьому вони вважають, що «засобом підвищення зацікавленості промислових інвесторів у придбанні стратегічних підприємств є поліпшення їх стану» [1].

Основною метою приватизації Укртелекому є:

- здійснення суспільного контролю за поширенням інформації;
- розвиток мереж електрозв'язку в Україні, їх технічного переозброєння і модернізації шляхом залучення в процесі приватизації вітчизняних та іноземних інвестицій;
- задоволення потреб споживачів у послугах електрозв'язку, приведення якості цих послуг до міжнародних стандартів;
- підвищення конкурентоспроможності Укртелекому на ринку послуг електрозв'язку.

Основними напрямками забезпечення інвестиційними ресурсами є розвиток телефонних мереж загального користування, який полягає у будівництві нових цифрових телефонних мереж і модернізації діючих. Розвиток первинної мережі здійснюватиметься за рахунок будівництва нових ліній зв'язку.

До основних пріоритетів діяльності підприємства «Укртелеком» в інвестиційній сфері належить:

- створення високоефективної телефонної та інформаційної системи;
- впровадження сучасних цифрових технологій обробки й передачі інформації;
- збільшення потужності мережі шляхом її модернізації на базі використання волоконно-оптичних та супутникових систем зв'язку нового покоління.

Інвестиційна політика базуватиметься на принципах збереження економічної привабливості, прибутковості та спрямування більшої частини одержаних прибутків на розвиток. Крім того, важливим є залучення фінансових ресурсів шляхом використання національних та іноземних банківських кредитів і формування інвестиційних програм. Передбачається також реалізація іноваційних проектів із швидкою окупністю та високим потенціалом рентабельності.

Основним напрямом розвитку є створення загальнонаціональних стільникових мереж зв'язку. Особливої актуальності це набуло з отриманням ВАТ «Укртелеком» в грудні 2005 року ліцензії на розвиток мобільного зв'язку третього покоління. ВАТ «Укртелеком» планує до 2013 року інвестувати у розвиток мережі мобільного зв'язку 9 мільйонів доларів. Згідно з очікуваннями спеціалістів за 4 роки кількість абонентів має сягнути 4 мільйонів абонентів, а за 5 років подвоїтися. До 2010 року сервіси мережі мобільного зв'язку 3 покоління мають бути доступними 70 відсоткам мешканців України [2].

Одним із основних напрямків ресурсного забезпечення коштами ВАТ «Укртелеком» є проведення гнучкої тарифної політики, що дозволить збільшити обсяги використання послуг зв'язку, а значить збільшити прибутки підприємства. При проведенні політики регулювання тарифів необхідно вирішити такі завдання:

- усунення диспропорції у тарифах для різних категорій споживачів послуг зв'язку;
- збільшення доходів за рахунок розширення спектру послуг і надання послуг найвищої якості для окремих категорій споживачів. Ці доходи повинні компенсувати витрати на окремі життєвоважливі послуги для населення, надання яких, із метою соціального захисту, повинно гарантуватися доступними цінами;
- збільшення доходів шляхом залучення споживачів низькими цінами за доступ до послуг зв'язку й підвищення абонентної плати за користування ними.

Одним з головних кроків у цьому напрямку стало те, що в серпні 2006 року ВАТ «Укртелеком» виграв судову справу в Антимонопольного комітету України щодо виключення оператора із переліку

монополістів на ринках міжнародного та міжміського зв'язку. У разі прийняття законодавчих змін з даного питання це дасть змогу ВАТ «Укртелеком» самостійно встановлювати тарифи на дзвінки в межах України та за кордон, що дозволить успішно конкурувати з операторами, які надають послуги мобільного зв'язку [3].

Для регулювання видатків і зниження собівартості послуг електрозв'язку передбачається здійснити:

- заміну застарілого енергоємного комутаційного устаткування;
- запровадження нових, рентабельніших технологій;
- нормування обсягів витрат.

У ході реструктуризації удосконалюється система статистичного, фінансового та бухгалтерського обліку ВАТ «Укртелеком» шляхом впровадження автоматизованої системи фінансового документообігу та приведення системи бухгалтерського обліку у відповідність із національними стандартами.

Важливим напрямом розвитку інформаційних систем управління є створення єдиної галузевої транспортної мережі передавання даних, яка поєднає інформаційні локальні мережі філіалів та центрального обчислювального центру і забезпечуватиме управління фінансово-економічною та технологічною діяльністю підприємства. Особливе значення для розвитку мережі передавання даних має розвиток автоматизованої системи комплексних розрахунків з абонентами за послуги зв'язку в рамках автоматизованої системи документообігу. Система дасть змогу підвищити оперативність розрахунків, прискорити оборотність фінансових ресурсів, знизити експлуатаційні витрати, підвищити рівень продуктивності праці та загальний інформаційно-технічний рівень організації технологічних процесів.

На інвестиційну привабливість ВАТ «Укртелеком» впливає якість і стиль управління, здатність людей реагувати на зміни. Адже стратегічний інвестор не приведе 8 тисяч управлінців для того, щоб вони керували на всіх ланках ВАТ «Укртелеком». На даний час ВАТ «Укртелеком» має досить досвідчені та вмілі керівні кадри, які здатні забезпечити ефективне відпрацювання, вироблення і впровадження управлінських рішень, які відповідають найсучаснішій системі управління.

Особливими принципами приватизації Укртелекому є:

- заборона репрофілювання;
- закріплення у державній власності пакета акцій у розмірі 50 відсотків статутного капіталу Укртелекому плюс одна акція;
- продаж пакета акцій у розмірі не менше 25 відсотків статутного капіталу Укртелекому плюс одна акція на відкритих торгах промислового інвестору;
- збереження до та під час приватизації цілісного майнового комплексу Укртелекому (засобів зв'язку, що задіяні у єдиному технологічному процесі виробництва);
- платність відчуження майна;
- створення сприятливих умов для залучення інвестицій;
- повне, своєчасне та достовірне інформування громадян про об'єкт та умови приватизації;
- державне регулювання та контроль.

Об'єктом приватизації є акції ВАТ «Укртелеком», що перебувають у державній власності, крім пакета акцій у розмірі 50 відсотків статутного капіталу Укртелекому плюс одна акція, який закріплюється у державній власності.

Суб'єктами приватизації ВАТ «Укртелеком» є:

- Фонд державного майна України;
- центральний орган виконавчої влади в галузі зв'язку та інформатизації України, що є засновником ВАТ «Укртелеком»;
- покупці, визнані такими відповідно до законодавства про приватизацію;
- посередники;
- радники та експерти.

Приватизація ВАТ «Укртелеком» здійснюється шляхом продажу його акцій, що належать державі. Продаж акцій ВАТ «Укртелеком» здійснює Фонд державного майна України, в тому числі за участю уповноважених ним осіб, шляхом:

1. Першочергового пільгового продажу. Пільговий продаж акцій ВАТ «Укртелеком» його працівникам, які є громадянами України, та іншим особам, що мають право на пільгове придбання акцій, здійснюється в порядку, встановленому законодавством про приватизацію.
2. Продажу на відкритих торгах пакета акцій у розмірі не менше 25 відсотків статутного капіталу ВАТ «Укртелеком» плюс одна акція промислового інвестору.

Термін оплати вартості акцій не повинен перевищувати тридцяти днів від дня укладення договору купівлі-продажу пакета акцій.

Продаж пакета акцій ВАТ «Укртелеком», придбаних на відкритих торгах, оформлюється шляхом укладання договору купівлі-продажу акцій між продавцем та покупцем.

Перехід права власності на придбані акції здійснюється після повної оплати вартості придбаного

пакета.

З метою забезпечення конкуренції відкриті торги проводяться за наявності не менше двох промислових інвесторів.

Отже, в процесі приватизації особливу увагу необхідно зосередити на:

- захист та забезпечення довгострокових інтересів споживачів щодо цін на послуги операторів та якості цих послуг;
- сприяння впровадженню технологічних інновацій на ринку телекомунікаційних послуг;
- збільшення інвестицій у галузь телекомунікацій;
- підвищення ефективності виробництва;
- забезпечення дотримання принципів конкуренції телекомунікаційних послуг.

Література

1. Боднар О. М. *Національна модель приватизації державних підприємств // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2001. – № 2. – С. 2.*
2. Сиротенко І. *3 G/ UMTS: влучити в ціль // ДК Зв'язок. – 2006, – № 26. – С. 4.*
3. *Укртелеком: перший крок до тарифної самостійності // ДК Зв'язок. – 2006. – № 33. – С. 1.*